

ΜΕΡΟΣ ΔΕΤΕΡΟ

Θά έπαναλάβουμε τίς όδηγίες πού έχουμε δώσει μέ παλαιότερες Ἐγκυλίους μας γιά τήν ἐκτέλεση τῆς πνευματικῆς διακονίας αὐτή τήν περίοδο πού συνοψίζονται στά έξης.

1. Γιά τήν θεία Λατρεία

α'. Ἱερές Ἀκολουθίες τοῦ Νυχθημέρου

Οφείλετε νά τελεῖτε ἀνελλιπῶς καί ἐπιμελῶς ὅλες τίς Ἱερές Ἀκολουθίες τοῦ Ὡρολογίου Προιγράμματος, κατά τήν παραδεδομένη τάξη τῆς Ἐκκλησίας μας. Τό πρωί τελοῦνται ἀλληλοδιαδόχως τό Μεσονυκτικό, ὁ Ὁρθρος. οἱ Ὡρες καί ὁ Ἐσπερινός. Τό ἀπόγευμα τελεῖται τό Μέγαρα Ἀπόδειπνο. Τήν πρώτη Ἐβδομάδα στήν ἀκολουθία τοῦ Μεγάλου Ἀποδείπνου φάλλεται τμηματικά ὁ Μέγας Κανόνας τοῦ ἀγίου Ἀνδρέου Κρήτης καί διαβάζονται καί οἱ καθιερωμένες εὐαγγελικές περικοπές. Υπενθυμίζουμε τήν ἐντολή μας, ὅτι τίς Ἱερές Ἀκολουθίες, Ὁρθρινές καί Ἐσπερινές, πρέπει νά τελοῦν ἀπαραιτήτως ὅλοι οἱ Ἐφημέριοι, ἐκτός ἐκείνων οἱ ὅποιοι εύρισκονται σέ διατεταγμένη ὑπηρεσία.

β'. Προηγιασμένες

Κάθε ἔβδομάδα θά τελοῦνται στίς Ἐνορίες, οἱ προβλεπόμενες ἀπό τό «Τυπικόν» Προηγιασμένες· κάθε Τετάρτη ἐσπερινή, κάθε Παρασκευὴ πρωϊνή. Ἐπειδή οἱ Ἐνορίες ἔχουν πολλά σχολεῖα πού ζητοῦν νά ἐκκλησιαστοῦν, διευκρινίζουμε, ὅτι ἀπό τό «Τυπικόν» ἐπιτρέπεται νά τελοῦνται Προηγιασμένες καί τίς ἄλλες ἡμέρες τῆς ἔβδομάδας, τηρουμένων κατά τά λοιπά τῶν γνωστῶν προϋποθέσεων.

γ'. Χαιρετισμοί πρός τήν Θεοτόκο

Τό ἐσπέρας τῆς Παρασκευῆς τῶν πέντε πρώτων ἔβδομάδων τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς τελεῖται ἡ ἀκολουθία τοῦ Μιχροῦ Ἀποδείπνου μετά τῶν Χαιρετισμῶν τῆς Θεοτόκου, ὅπως προβλέπεται ἀπό τό «Τυπικόν» τῆς Ἐκκλησίας μας.

Ομοίως μπορεῖτε νά τελεῖτε διπλές Ἀκολουθίες τῶν Χαιρετισμῶν πρός ἔξυπηρέτηση τῶν ἡλικιωμένων, τῶν ἐργαζομένων καί τῶν σχολείων.

δ'. Ὁ Μέγας Κανόνας

Κατά τό διανυόμενο ἔτος ὁ Μέγας Κανόνας θά φαλλεῖ κανονικά τήν Τετάρτη τῆς Ε' Ἐβδομάδας, τήν 13η Ἀπριλίου.

Τήν ἐπομένην Πέμπτη, 14 Ἀπριλίου, θά τελεσθεῖ ἡ Προηγιασμένη.

ε'. Λειτουργία τοῦ Μεγάλου Βασιλείου

Ἐπισημαίνουμε, ὅτι ἀπό τό «Τυπικόν» προβλέπεται τίς πέντε Κυριακές τῶν Νηστειῶν νά τελεῖται ἡ θεία Λειτουργία τοῦ Μεγάλου Βασιλείου. Ἡ Λειτουργία αὐτή ἐκφράζει μέ ἄριστο τρόπο τὴν θεολογία τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ τό βίωμα τῆς πιστεύουσας κοινότητας, πού προσφέρει τὴν ἀναίμακτη θυσία. Τὰ νοήματά της ὑψηλά. Ἡ φράση της τέλεια. Τό ὕφος της κατανυκτικό καὶ θεοπρεπές. Εἶναι διδακτική καὶ ὀδηγοῦσα τίς ψυχές στὸν θρόνο τοῦ Θεοῦ Πατέρα. Γι' αὐτό πρέπει νά τὴν τελεῖτε μέ κατάνυξη, ἵεροπρέπεια καὶ ἐπιμέλεια. Οἱ νεώτεροι ἔξασκηθῆτε ἀναγιγνώσκοντες τίς εὔχες της κατ' ἴδιαν πρίν τὴν τελέσετε.

Ομοίως καὶ τά φαλτά μέρη της εἰναι μοναδικά. Οἱ ἱεροφάλτες πρέπει νά φάλλουν τά καθιερωμένα μέλη κατά τὴν μουσική παράδοση.

στ'. Θεία Λειτουργία κατά τά Σάββατα

Δέν θά παραλείψετε κάθε Σάββατο νά τελεῖτε τὴν θεία Λειτουργία κατά τό πρόγραμμα.

ζ'. Οἱ Κατανυκτικοί Ἐσπερινοί

Τό ἔσπέρας τῶν Κυριακῶν τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς θά τελοῦνται στίς Ἐνορίες, κατά τό «Τυπικόν», οἱ Κατανυκτικοί Ἐσπερινοί.

Στόν Μητροπολικό Ἱερό Ναό τοῦ ἀγίου Νικολάου Καισαριανῆς θά τελεσθοῦν κατά τὴν ἐκκλησιαστική τάξη οἱ ἔξ (6) Κατανυκτικοί Ἐσπερινοί, τίς Κυριακές τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς μέ χοροστασία μας. Μετά τόν Κατανυκτικό Ἐσπερινό θά ἀκολουθεῖ ἡ καθιερωμένη ἐσπερινή ὁμιλία μας. Τά θέματα πού θά ἀναπτύξουμε θά εἰναι σχόλια στούς Ψαλμούς τοῦ ΙΖ' Καθισματος τῶν Ἀναβαθμῶν καὶ διαβάζεται καθημερινά στήν Ἀκολουθία τοῦ Ἐσπερινοῦ.

Τά ἴδιόμελα τροπάρια τῶν Κατανυκτικῶν Ἐσπερινῶν προβάλλουν διάφορα θέματα τῆς πνευματικῆς ζωῆς πού βοηθοῦν τούς πιστούς νά ἀγωνισθοῦν πνευματικά.

Τήν Κυριακή τῆς Τυρινῆς τό ἴδιόμελο ἀναφέρεται στήν μετάνοια.

Τήν Πρώτη Κυριακή τῶν Νηστειῶν στήν ἐλεγμοσύνη.

Τήν Δευτέρα Κυριακή τῶν Νηστειῶν στήν ὀλέθρια διακοπή τῆς κοινωνίας τοῦ ἀνθρώπου μέ τόν Θεὸν Πατέρα.

Τήν Τρίτη Κυριακή τῶν Νηστειῶν στήν ταπείνωση.

Τήν Τετάρτη Κυριακή τῶν Νηστειῶν στήν δύναμη τῆς νηστείας πού ἐπισπᾶ τὴν φιλανθρωπία τοῦ Θεοῦ.

Τήν Πέμπτη Κυριακή τῶν Νηστειῶν στίς ἀρετές τῆς καρτερίας στούς πειρασμούς καὶ στήν μακροθυμία.

Στούς Κατανυκτικοὺς Ἐσπερινοὺς θά εἰσθε ὅλοι παρόντες. Θά λαμβάνουν μέρος οἱ καθοριζόμενοι Πρεσβύτεροι γιά κάθε Κατανυκτικό Ἐσπερινό καὶ οἱ Διάκονοι. Ἐπίσης τούς Χορούς τῶν Ἱεροφαλτῶν τοῦ Μητροπολικοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ θά πλαισιώνουν οἱ Ἱεροφάλτες τῶν Ἐνοριῶν μας, πού ὀφείλουν νά προσέρχονται σ' αὐτούς. Γι' αὐτό πρέπει νά τούς ἐνημερώσετε ἐγκαίρως γι' αὐτή τήν ἐντολή μας.

Τέλος ὑπενθυμίζουμε, ὅτι ὀφείλετε κάθε Κυριακή στήν Ἀπόλυση τῆς θείας Λειτουργίας, νά ἀνακοινώνετε, ὅτι κάθε Κυριακή τελεῖται στόν Μητροπολιτικὸν Ἱερό Ναό τοῦ ἀγίου Νικολάου Καισαριανῆς καὶ ὥρα 6 μ.μ. ἡ Ἀκολουθία τοῦ Κατανυκτικοῦ Ἐσπερινοῦ μέ χοροστασία μας καὶ ὁμιλία μας ἐπί θεμάτων πνευματικῆς οἰκοδομῆς.

Ἐξυπακούεται, ὅτι ἡ Ἀκολουθία τοῦ Κατανυκτικοῦ Ἐσπερινοῦ θά τελεῖται καὶ στίς Ἐνορίες κατά τό πρόγραμμα τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν καὶ δέν θά παραλείπεται μέ τό πρόσχημα, ὅτι τελεῖται στόν Μητροπολιτικὸν Ἱερό Ναό ἐπίσημα μέ τήν χοροστασία μας.

Κατά τόν πρῶτο Κατανυκτικό Ἐσπερινό τῆς Κυριακῆς τῆς Τυρινῆς, ὁ ὅποιος λέγεται «Ἐσπερινός τῆς συγγνώμης», ὁ Ἱερέας παρέχει στούς ἀδελφούς καὶ Συλλειτουργούς του καὶ ἐν συνεχείᾳ καὶ τούς πιστούς τήν ἄφεση γιά ὅσα τόν ἐστενοχώρησαν ἡ τόν ἀδίκησαν καὶ καλεῖ τούς πιστούς τό αὐτό νά πράξουν γι' αὐτόν καὶ μεταξύ τους.

2. Γιά τήν οἰκοδομή τοῦ λόγου

”Ηδη λέχθηκαν προηγουμένως ὅσα ἀναφέρονται σ' αὐτή τήν περίοδο πού συντελοῦν στήν καλλιέργεια καὶ κατάρτιση τῶν πιστῶν.

Τονίζουμε μόνο τοῦτο, ὅτι στά κηρύγματά σας, στίς ἐσπερινές ὁμιλίες καὶ στό ὑπόλοιπο πρόγραμμα πνευματικῆς οἰκοδομῆς τῶν πιστῶν, νά ἀναπτύσσετε θέματα πνευματικῆς ζωῆς συμβάλλοντα στήν περαιτέρω καλλιέργεια τῶν πιστῶν καὶ στόν πνευματικό καταρτισμό τους. Ἡ διδαχή τῶν Ποιμένων ὀφείλει νά ἔχει ὡς τελικό σκοπό αὐτό, πού καὶ ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἔθετε, πού πονοῦσε καὶ ἀγωνιοῦσε γιά τά πνευματικά του παιδιά «ἀχρις οὗ μορφωθῇ Χριστός»¹ σ' αὐτά.

3. Γιά τήν Ἱερά ἐξομολόγηση

Ο Κύριος μέ κατηγορηματικό τρόπο δήλωσε στόν ἀπόστολο Πέτρο «Ἐὰν μὴ νίψω σε, οὐκ ἔχεις μέρος μετ' ἐμοῦ»² κάμπτοντας τίς ἀντιρρήσεις, πού προ-

1. Πρός Γαλάτας δ' 19.

2. Ἰωάννου ιγ' 8.

έβαλε στήν ένέργεια τοῦ Κυρίου μας. Αύτός ὅμως εἶναι νόμος, πού ἵσχυει γιά ὅλους τοὺς πιστούς, ἐφ' ὅσον ἡ κάθαρση ἀπό τίς ἀμαρτίες εἶναι ἀπαραίτητος προϋπόθεση γιά τήν ἔνωση τοῦ ἀνθρώπου μέ τόν Θεό.

‘Ο προφήτης Ἡσαΐας μέ σαφή τρόπο διατυπώνει τήν κατηγορηματική δήλωση τοῦ Θεοῦ πρός τοὺς Ἰουδαίους, ἀλλά καί πρός ὅλους τοὺς ἀνθρώπους.

«Ἄλλα τά ἀμαρτήματά σας δημιουργοῦν χωρισμό καί διάσταση μεταξύ σας καί τοῦ Θεοῦ, καί γιά τίς ἀμαρτίες σας ὁ Θεός ἀπέστρεψε τό πρόσωπό Του ἀπό σᾶς γιά νά μή σᾶς ἐλεήσει»³.

Αύτή ἡ δήλωση δέν ἄλλαξε. Ἐκεῖνο πού ἄλλαξε εἶναι, ὅτι ἐνῶ στήν Παλαιά Διαθήκη αὐτή ἡ διάσταση μεταξύ Θεοῦ καί ἀνθρώπων φαινόταν μόνιμος, στήν Καινή Διαθήκη ἔξαλείφθηκε μέ τήν σταυρική θυσία τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, πού συμφιλίωσε τούς ἀνθρώπους μέ τόν Θεό καί ἀποκατάστησε τήν ἐπικοινωνία τους⁴.

Γι' αύτό τό αἷμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἔχει τήν δύναμη νά καθαρίσει τίς ψυχές τῶν ἀμαρτωλῶν ἀπό τόν ρῦπο τῆς ἀμαρτίας κατά τήν ἀποστολική διαβεβαίωση·

«Πόσο μᾶλλον τό αἷμα τοῦ Χριστοῦ! Αύτός, ἔχοντας τό Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ προσέφερε τόν ἔαυτό Του ἄφογο θυσία στόν Θεό, κι ἔτσι θά καθαρίσει τήν συνείδησή σας ἀπό τά ἔργα πού ὀδηγοῦν στόν θάνατο, γιά νά μπορεῖτε νά λατρεύετε τόν ἀληθινό Θεό»⁵

Τήν ἀπόπλυση τῶν ψυχῶν ἀπό τά ἀμαρτήματά τους ἐνεργεῖται ἀπό τό ἄγιο Πνεῦμα μέ τά ἄγια Μυστήρια (Βαπτίσματος - Θείας Εὐχαριστίας - Ιερᾶς Ἐξομολογήσεως).

Μέ τήν Ιερά Ἐξομολόγηση οί πιστοί καθαρίζονται ἀπό τίς ἀμαρτίες, πού διέπραξαν μετά τό Βάπτισμά τους.

Γι' αύτό τήν περίοδο αὐτή οί πιστοί ζητοῦν νά ἔξομολογηθοῦν. Ἀκόμη προσέρχονται στό ιερό Μυστήριο καί ἄλλοι ἀδελφοί μας γιά πρώτη φορά. Οἱ Πνευματικοί - Ἐξομολόγοι δφείλετε νά εἰσθε συνεπεῖς στό καθῆκον σας αὐτό καί νά τό ἀσκεῖτε συμφώνως μέ τίς προϋποθέσεις τῆς Ἐξομολογητικῆς καί τίς ὀδηγίες πού ἔχουμε δώσει κατά τίς συνάξεις μας.

‘Ωστόσο, ἥδη σᾶς ἔχει κοινοποιηθεῖ καί τό πρόγραμμα ἔξομολογήσεως α) τοῦ Ιεροκήρυκος τῆς Ιερᾶς Μητροπόλεως μας Ἀρχιμανδρίτου κ. Καλ-

3. «Τὰ ἀμαρτήματα ὑμῶν διστῶσιν ἀναμέσον ὑμῶν καὶ ἀναμέσον τοῦ Θεοῦ, καὶ διὰ τὰς ἀμαρτίας ὑμῶν ἀπέστρεψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀφ' ὑμῶν τοῦ μὴ ἐλεῆσαι» (Ἡσαΐου νθ' 9).

4. Πρός Ἐφεσίους β' 14-22.

5. «Πόσῳ μᾶλλον τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ, ὃς διὰ Πνεύματος αἰωνίου ἔαυτὸν προσήνεγκεν ἀμωμον τῷ Θεῷ, καθαριεῖ τήν συνείδησιν ὑμῶν ἀπό νεκρῶν ἔργων εἰς τὸ λατρεύειν Θεῷ ζῶντι;» (πρός Ἐβραίους θ' 14).

λινίκου Νικολάου καί β) τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Νίκωνος Γαλανοπούλου στίς Ἐνορίες γιά νά τό ἀνακοινώσετε στούς ἐνορῖτες σας, ὥστε ὅσοι θέλουν νά ἔξομολογηθοῦν νά γνωρίζουν τήν ἡμέρα καί τήν ὥρα πού δ Πνευματικός-Ἐξομολόγος θά εὑρίσκεται στήν Ἐνορία γιά νά προσέλθουν.

Ίδιαίτερη μέριμνα πρέπει νά ἐπιδείξετε γιά τήν ἔξομολόγηση τῶν νέων τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων. Τήν διακονία αὐτή ἀναθέσαμε στόν Ἱεροκήρυκα Ἀρχιμανδρίτη κ. Καλλίνικο Νικολάου.

Ἡ Ἱερά Μητρόπολή μας γιά τήν καλλιέργεια τῶν πιστῶν ἔξέδωσε τύποις μία μικρή μελέτη πού ἀναφέρεται στό μυστήρια τῆς Ἐξομολογήσεως καί τήν ἀναγκαιότητα του.

*

4. Γιά τόν χῶρο τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ καί τό κλῖμα τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν

‘Ο Ἱερός Ναός καί τό γενικώτερο κλῖμα στίς Ἱερές Ἀκολουθίες τῶν ἡμερῶν πρέπει νά είναι κατάλληλο μέ τόν χαρακτήρα τῆς περιόδου καί ἀνάλογο μέ τό ἥθος τῆς Ἐκκλησίας μας.

*

5. Γιά τήν τάξη, τά ἀναγνώσματα καί τούς ὕμνους τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν.

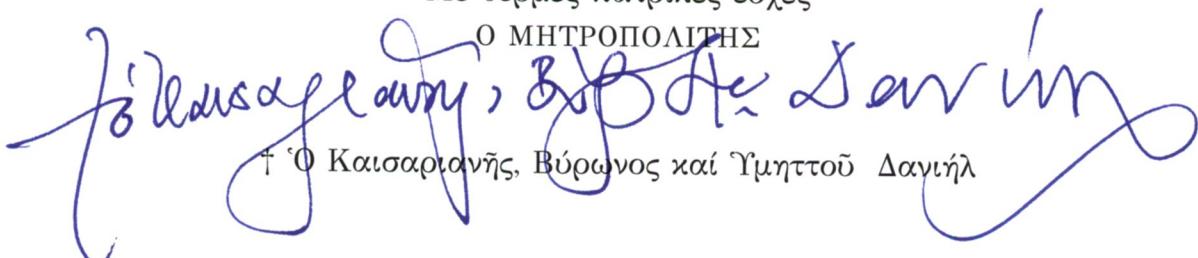
Οἱ Ἱερές Ἀκολουθίες πρέπει νά τελοῦνται μέ κατάνυξη, μέ ἵεροπρέπεια, μέ σεμνότητα γιά νά ἐμπνέουν τούς πιστούς. Τά φαλτά μέλη νά ἀποδίδονται, κατά τήν ἔννοιά τους, μέ ὑφος καί ἥθος, πού θά συντελεῖ στήν διαμόρφωση τοῦ πρέποντος φρονήματος τῶν πιστῶν. Τά πολλά ἀναγνώσματα νά φροντίσετε νά διαβάζονται κατ’ ἔννοιαν μέ καθαρότητα φωνῆς καί σωστή ἄρθρωση.

‘Αγαπητοί Πατέρες καί Ἀδελφοί

Εὔχόμαστε πατρικά ἐνισχυόμενοι ἀπό τό Ἅγιο Πνεῦμα, ὅπως δ Μωϋσῆς, νηστεύσας καί προσευχόμενος ἐπί σαράντα ἡμέρες, ἀξιώθηκε νά δεῖ τόν ἀθεώρητο Κύριο, νά συνομιλήσει μαζί Του, νά λάβει τίς θεοχάρακτες πλάκες τῶν ὁμιλιῶν τοῦ Θεοῦ, νά ἀξιωθοῦμε νά ἀτενίσουμε τό ἀνέσπερο Φῶς τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Μέ θερμές πατρικές εὐχές

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

† Ὁ Καισαριανῆς, Βύρωνος καί Υμηττοῦ Δαγιήλ